

Staten van Aruba
zittingsjaar 2009-2010-683

Landsverordening houdende
 vaststelling van een nieuw
 Wetboek van Strafrecht van
 Aruba

DERDE NOTA VAN
 WIJZIGING

no. B

Het ontwerp wordt als volgt gewijzigd:

A. artikel 1.1.7 komt te luiden als volgt:

Artikel 1.1.7

De strafwet van Aruba is van toepassing op ieder die zich schuldig maakt:

- a. aan een van de misdrijven, omschreven in de artikelen 2.11.2, 2.17a, 2.24.1, 2.27.1 en 2.30.1 tot en met 2.30.3, voor zover het feit valt onder de omschrijvingen van artikel 20 van het op 16 mei 2005 te Warschau tot stand gekomen Verdrag inzake bestrijding van mensenhandel (Trb. 2006, 99), indien het feit is gepleegd tegen een Nederlander;
- b. aan een van de misdrijven, omschreven in de artikelen 2.13.4 tot en met 2.13.17 en 2.17a, indien het feit is gepleegd tegen een Nederlander die de leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt, of tegen een vreemdeling die in Aruba een vaste woon- of verblijfplaats heeft, en die de leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt.

B. artikel 1.2.7 komt te luiden als volgt:

Artikel 1.2.7

Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, wordt een reclasseringsinstelling aangewezen en worden nadere voorschriften gegeven ten aanzien van het

verlenen van hulp en steun aan veroordeelden, en het uitoefenen van toezicht op de naleving van bijzondere voorwaarden.

;

C. artikel 1.2.9, tweede en derde lid, komen te luiden als volgt:

2. De proeftijd bedraagt ten hoogste drie jaren, doch zij kan tot tien jaren bedragen, indien er ernstig rekening mee moet worden gehouden dat de veroordeelde wederom een misdrijf zal begaan, dat gericht is tegen of gevaar veroorzaakt voor de onaantastbaarheid van het lichaam van een of meer personen.

3. De proeftijd gaat in, zodra de uitspraak waarbij een bevel als in artikel 1.2.8 bedoeld is gegeven, onherroepelijk is geworden. De bijzondere voorwaarden gelden echter pas, indien de mededeling hiervan door of vanwege het openbaar ministerie aan de veroordeelde in persoon is betekend, tenzij de rechter een bevel als bedoeld in artikel 1.2.11a, eerste lid, heeft gegeven.

;

D. artikel 1.2.10, tweede lid, komt te luiden als volgt:

2. Bij toepassing van artikel 1.2.8 kunnen voorts de volgende bijzondere voorwaarden worden gesteld, waaraan de veroordeelde gedurende de proeftijd of een bij de veroordeling te bepalen gedeelte daarvan, dan wel binnen een door de rechter te bepalen termijn, ten hoogste gelijk aan de proeftijd, heeft te voldoen:

- a. gehele of gedeeltelijke vergoeding van de door het strafbare feit veroorzaakte schade;
- b. geheel of gedeeltelijk herstel van de door het strafbare feit veroorzaakte schade;
- c. een verbod contact te leggen of te laten leggen met bepaalde personen of instellingen;
- d. een verplichting op bepaalde tijdstippen of gedurende een bepaalde periode op een bepaalde locatie aanwezig te zijn;
- e. een verplichting zich op bepaalde tijdstippen te melden bij een bepaalde instantie;

- f. een verbod op het gebruik van verdovende middelen of alcohol en de verplichting ten behoeve van de naleving van dit verbod mee te werken aan bloed- of urineonderzoek;
- g. de opnemng van de veroordeelde in een inrichting ter verpleging;
- h. een verplichting zich onder behandeling te stellen van een deskundige of zorginstelling;
- i. het verblijven in een instelling voor begeleid wonen of maatschappelijke opvang;
- j. het voldoen voor vreemdelingen aan de verplichting Aruba te verlaten en niet in Aruba terug te keren;
- k. andere voorwaarden, het gedrag van de veroordeelde betreffende.

;

E. na artikel 1.2.11 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 1.2.11a

1. De rechter kan bij zijn uitspraak bevelen dat de op grond van artikel 1.2.10 gestelde voorwaarden en het op grond van artikel 1.2.11 uit te oefenen toezicht terstond uitvoerbaar zijn, indien er ernstig rekening mee moet worden gehouden dat de veroordeelde wederom een misdrijf zal begaan, dat gericht is tegen of gevaar veroorzaakt voor de onaantastbaarheid van het lichaam van een of meer personen.

2. Het bevel, bedoeld in het eerste lid, kan door het Hof ambtshalve, op verzoek van de veroordeelde of op vordering van het openbaar ministerie worden opgeheven.

;

F. artikel 1.2.12, eerste lid, komt te luiden als volgt:

1. De rechter die de voorwaarde heeft gesteld, kan hetzij na de ontvangst van een vordering van het openbaar ministerie, hetzij op verzoek van de veroordeelde de proeftijd verkorten of deze eenmaal verlengen. De verlenging geldt voor ten hoogste twee jaren.

;

- G. na artikel 1.2.12 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 1.2.12a

1. In geval van veroordeling tot een vrijheidsstraf waarvan de rechter heeft bepaald dat de straf of een gedeelte daarvan niet ten uitvoer zal worden gelegd, kan het openbaar ministerie de aanhouding van de veroordeelde bevelen, indien er ernstige redenen bestaan voor het vermoeden dat enige gestelde voorwaarde niet wordt nageleefd. Aan de veroordeelde wordt terstond een raadsman toegevoegd.

2. Het openbaar ministerie dient, indien het de aanhouding noodzakelijk blijft vinden, onverwijld een vordering als bedoeld in artikel 1.2.13, eerste lid, in bij de rechter.

3. Binnen drie dagen na de aanhouding wordt de veroordeelde geleid voor de rechter-commissaris. Artikel 89 van het Wetboek van Strafvordering van Aruba is van overeenkomstige toepassing.

;

- H. artikel 1.2.13 komt te luiden als volgt:

Artikel 1.2.13

1. Indien enige krachtens artikel 1.2.10 opgelegde voorwaarde niet wordt nageleefd, kan de rechter, indien hij daartoe termen vindt, na ontvangst van een vordering van het openbaar ministerie, en onverminderd artikel 1.2.12:

- a. gelasten dat de niet ten uitvoer gelegde straf alsnog ten uitvoer zal worden gelegd;
- b. al of niet onder instandhouding of wijziging van de voorwaarden gelasten dat een gedeelte van de niet ten uitvoer gelegde straf alsnog ten uitvoer zal worden gelegd;
- c. indien de veroordeelde zijn vrijheid is benomen uit hoofde van artikel 1.2.12a, de veroordeelde in vrijheid stellen.

2. In plaats van een last tot tenuitvoerlegging van een vrijheidsstraf te geven kan de rechter een taakstraf als bedoeld in artikel 1.2.1, eerste lid, onderdeel a, ten 3°, gelasten. De artikelen 1.2.33 tot en met 1.2.41 zijn van overeenkomstige toepassing.

3. Tot behandeling van de vordering is bevoegd de rechter die de straf heeft opgelegd. Indien de veroordeelde wordt vervolgd wegens een strafbaar feit, begaan voor het einde van de proeftijd, is de rechter in eerste aanleg tot behandeling van de vordering bevoegd. De vordering wordt in dat geval ingediend door het openbaar ministerie en kan slechts bij gelegenheid van een veroordeling ter zake worden toegewezen.

4. Het openbaar ministerie is in zijn vordering niet ontvankelijk, indien zij later wordt ingediend dan zes maanden na het verstrijken van de proeftijd.

5. Bij toepassing van het eerste of tweede lid beveelt de rechter dat de vrijheidsbeneming, ondergaan uit hoofde van artikel 1.2.12a, geheel in mindering zal worden gebracht bij de tenuitvoerlegging van de straf. Indien hij dit bevel geeft ter zake van een taakstraf, bepaalt hij in zijn uitspraak volgens welke maatstaf de aftrek zal geschieden. ;

I. artikel 1.2.14, eerste lid, komt te luiden als volgt:

1. In de gevallen, in de artikelen 1.2.11a, tweede lid, 1.2.12, en 1.2.13 bedoeld, dagvaardt het openbaar ministerie de veroordeelde met een met redenen omklede vordering. Is door de veroordeelde een verzoek tot toepassing van artikel 1.2.11a, tweede lid, of van artikel 1.2.12 tot de rechter gericht, dan dagvaardt het openbaar ministerie de veroordeelde ten spoedigste nadat het verzoekschrift door de griffier in zijn handen is gesteld, met een met redenen omklede conclusie. ;

J. artikel 1.2.19, derde lid, komt te luiden als volgt:

3. De bijzondere voorwaarden waaraan de veroordeelde gedurende de proeftijd of een te bepalen gedeelte daarvan, dan wel binnen een te bepalen termijn,

ten hoogste gelijk aan de proeftijd, heeft te voldoen, kunnen inhouden:

- a. een verbod contact te leggen of te laten leggen met bepaalde personen of instellingen;
- b. een verbod zich op of in de directe omgeving van een bepaalde locatie te bevinden;
- c. een verplichting op bepaalde tijdstippen of gedurende een bepaalde periode op een bepaalde locatie aanwezig te zijn;
- d. een verplichting zich op bepaalde tijdstippen te melden bij een bepaalde instantie;
- e. een verbod op het gebruik van verdovende middelen of alcohol en de verplichting ten behoeve van de naleving van dit verbod mee te werken aan bloed- of urineonderzoek;
- f. de opname van de veroordeelde in een inrichting ter verpleging;
- g. een verplichting zich onder behandeling te stellen van een deskundige of zorginstelling;
- h. het verblijven in een instelling voor begeleid wonen of maatschappelijke opvang;
- i. het deelnemen aan een of meer cursussen, betreffende gedragsinterventie;
- j. andere voorwaarden, het gedrag van de veroordeelde betreffende.

Aan een bijzondere voorwaarde kan elektronisch toezicht worden verbonden. ;

K. in artikel 1.2.22 en artikel 1.2.23 komt het vierde lid telkens te luiden:

4. Artikel 1.2.19, zesde en zevende lid, is van overeenkomstige toepassing. ;

L. artikel 1.2.24, derde lid, komt te luiden:

3. Artikel 1.2.19, zesde en zevende lid, is van overeenkomstige toepassing. ;

M. in artikel 1.2.52 wordt onder vernummering van het vijfde tot het zesde lid een nieuw lid ingevoegd, luidende:

5. De rechter kan bij zijn uitspraak bevelen dat een ontzetting als bedoeld in het eerste lid, onderdeel d of e, terstond uitvoerbaar is, indien er ernstig rekening mee moet worden gehouden dat de verdachte opnieuw een strafbaar feit zal plegen. Dit bevel kan door het Hof ambtshalve of op verzoek van de veroordeelde of op vordering van het openbaar ministerie worden opgeheven. De artikelen 1.2.14 tot en met 1.2.16 zijn van overeenkomstige toepassing.

;

N. artikel 1.2.56, eerste lid, onderdeel a, komt te luiden:

1. Vatbaar voor verbeurdverklaring zijn aan de veroordeelde toebehorende voorwerpen:

a. die geheel of grotendeels door middel van of uit de baten van het strafbare feit zijn verkregen;

;

O. in artikel 1.3.5 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1°. het tweede en derde lid komen te luiden:

2. De verplichting kan worden opgelegd aan de in het eerste lid bedoelde persoon die voordeel heeft verkregen door middel van of uit de baten van het daar bedoelde feit of andere strafbare feiten, waaromtrent voldoende aanwijzingen bestaan dat zij door de veroordeelde zijn begaan.

3. Op vordering van het openbaar ministerie kan bij een afzonderlijke rechterlijke beslissing aan degene die is veroordeeld wegens een misdrijf waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf van ten hoogste vier of meer jaren is gesteld, of een misdrijf waardoor op geld waardeerbaar voordeel van enig belang kan worden verkregen, de verplichting worden opgelegd tot betaling van een geldbedrag aan het Land ter ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel, indien aannemelijk is dat dat misdrijf of andere strafbare feiten op enigerlei wijze ertoe hebben geleid dat de veroordeelde wederrechtelijk voordeel

heeft verkregen. In dat geval kan ook worden vermoed dat:

- a. uitgaven die de veroordeelde heeft gedaan in een periode van zes jaren, voorafgaand aan het plegen van dat misdrijf, wederrechtelijk verkregen voordeel belichamen, tenzij aannemelijk is dat deze uitgaven zijn gedaan uit een legale bron van inkomsten, of;
- b. voorwerpen die in een periode van zes jaren voorafgaand aan het plegen van dat misdrijf aan de veroordeelde zijn gaan toebehoren voordeel belichamen als bedoeld in het eerste lid, tenzij aannemelijk is dat aan de verkrijging van die voorwerpen een legale bron van herkomst ten grondslag ligt.

;

- 2°. onder vernummering van het vierde en het vijfde lid tot vijfde en zesde lid wordt na het derde lid een nieuw lid ingevoegd, luidende:

4. De rechter kan ambtshalve, op vordering van het openbaar ministerie of op verzoek van de veroordeelde, afwijken van de in het derde lid genoemde periode van zes jaren en een kortere periode in aanmerking nemen.

;

- 3°. onder vernummering van het zesde en zevende lid tot achtste en negende lid wordt na het nieuwe genummerde zesde lid een lid ingevoegd, luidende:

7. Bij het vaststellen van het bedrag van het wederrechtelijk verkregen voordeel op grond van het eerste en tweede lid ter zake van strafbare feiten die door twee of meer personen zijn gepleegd, kan de rechter bepalen dat dezen hoofdelijk, dan wel voor een door hem te bepalen deel aansprakelijk zijn voor de gezamenlijke betalingsverplichting.

;

P. artikel 1.3.17, tweede lid, komt te luiden als volgt:

2. De termijn van de terbeschikkingstelling kan, behoudens artikel 1.3.18 of artikel 1.3.23, door de rechter, op vordering van het openbaar ministerie, telkens hetzij met een jaar hetzij met twee jaren worden verlengd, indien de veiligheid van anderen dan wel de algemene veiligheid van personen of goederen naar diens oordeel die verlenging vereist.

Q. in artikel 1.3.18 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1°. het eerste lid komt te luiden als volgt:

1. De totale duur van de maatregel van terbeschikkingstelling met bevel tot verpleging van overheidswege gaat een periode van vier jaren niet te boven, tenzij de terbeschikkingstelling met bevel tot verpleging van overheidswege is opgelegd ter zake van een misdrijf dat gericht is tegen of gevaar veroorzaakt voor de onaantastbaarheid van het lichaam van een of meer personen.

2°. onder vernummering van het tweede tot derde lid wordt in artikel 1.3.18 een nieuw lid ingevoegd, luidende:

2. Behoudens de gevallen waarin een bevel als bedoeld in artikel 1.3.9 of artikel 1.3.16 is gegeven, gaat de totale duur van de maatregel van terbeschikkingstelling een periode van negen jaar niet te boven.

R. in artikel 1.4.1 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1°. voor de tekst wordt de aanduiding "1" geplaatst, gevolgd door een punt;

2°. aan het artikel wordt een nieuw lid toegevoegd, luidende:

2. De verdediging, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, wordt voorondersteld noodzakelijk te zijn, behoudens voor zover het tegendeel blijkt, indien de aanrander ten tijde van of direct voorafgaande aan de aanranding het misdrijf van artikel 2.5.13 begaat of heeft begaan, met dien verstande dat onder het in dat artikel bedoelde begrip 'besloten erf' voor de

toepassing van het eerste lid, onderdeel b, wordt
verstaan de onmiddellijke nabijheid van de woning. ;

S. artikel 1.9.3, eerste lid, onderdelen b en c, komen te luiden:

- b. in zes jaren voor de misdrijven waarop geldboete of
gevangenisstraf van niet meer dan drie jaren is
gesteld;
- c. in twaalf jaren voor de misdrijven waarop
gevangenisstraf van meer dan drie jaren doch niet
meer dan tien jaren is gesteld; ;

T. artikel 1.10.24 komt te luiden als volgt:

Artikel 1.10.24

Met betrekking tot de voorwaarden is artikel 1.2.10
van toepassing. ;

U. na artikel 1.10.27 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 1.10.27a

1. In geval van veroordeling tot jeugddetentie
waarvan de rechter heeft bepaald dat deze geheel of
gedeeltelijk niet ten uitvoer zal worden gelegd, kan het
openbaar ministerie de aanhouding van de veroordeelde
bevelen, indien er ernstige redenen bestaan voor het
vermoeden dat enige gestelde voorwaarde niet wordt
nageleefd. Aan de veroordeelde wordt terstond een
raadsman toegevoegd.

2. Artikel 1.2.12a, tweede en derde lid, is van
overeenkomstige toepassing. ;

V. artikel 1.10.28 komt te luiden als volgt:

Artikel 1.10.28

1. Onverminderd artikel 1.10.27, kan de rechter,
indien enige gestelde voorwaarde niet wordt nageleefd en

hij daartoe termen vindt, na ontvangst van de vordering van het openbaar ministerie:

- a. gelasten dat de niet ten uitvoer gelegde straf alsnog ten uitvoer zal worden gelegd;
- b. al of niet onder instandhouding of wijziging van de voorwaarden gelasten dat een gedeelte van de niet ten uitvoer gelegde straf alsnog ten uitvoer zal worden gelegd;
- c. indien de veroordeelde zijn vrijheid is benomen uit hoofde van artikel 1.10.27a, de veroordeelde in vrijheid stellen.

2. Artikel 1.2.13, tweede tot en met vijfde lid, en artikel 1.10.11 zijn van overeenkomstige toepassing. ;

W. na artikel 2.5.13 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 2.5.13a

1. Hij die in een woning of gebouw, waarvan het gebruik door de rechthebbende is beëindigd, wederrechtelijk binnendringt of wederrechtelijk aldaar vertoeft, wordt, als schuldig aan kraken, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

2. Indien hij bedreigingen uit of zich bedient van middelen, geschikt om vrees aan te jagen, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

3. Indien twee of meer verenigde personen het misdrijf, bedoeld in het eerste en tweede lid, plegen, worden de op de feiten gestelde gevangenisstraffen met een derde verhoogd en worden de op de feiten gestelde geldboetes verhoogd naar de naast hogere categorie. ;

X. artikel 2.13.4, eerste lid, komt te luiden als volgt:

1. Met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie wordt gestraft hij die een afbeelding, of een gegevensdrager, bevattende een afbeelding van een seksuele gedraging waarbij iemand

die kennelijk de leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt, is betrokken of schijnbaar is betrokken, opzettelijk verspreidt, aanbiedt, openlijk tentoonstelt, vervaardigt, invoert, doorvoert, uitvoert, verwerft, in bezit heeft of zich door middel van een geautomatiseerd werk of zich met gebruikmaking van een communicatiedienst de toegang daartoe verschafft. ;

Y. in artikel 2.13.17 worden, onder vernummering van het eerste tot en met derde lid tot derde tot en met vijfde lid, twee leden ingevoegd, luidende:

1. De in de artikelen 2.13.4 tot en met 2.13.16 vermelde gevangenisstraffen worden met ten hoogste een derde verhoogd en de op die feiten gestelde geldboetes worden verhoogd naar de naast hogere categorie, indien het feit wordt gepleegd door twee of meerdere verenigde personen.

2. De in de artikelen 2.13.4 tot en met 2.13.14b vermelde gevangenisstraffen worden met ten hoogste een derde verhoogd en de op de feiten gestelde geldboetes worden verhoogd naar de naast hogere categorie, indien de schuldige het feit begaat tegen zijn kind, een kind over wie hij het gezag uitoefent, een kind dat hij verzorgt of opvoedt als behorend tot zijn gezin, zijn pupil, een aan zijn zorg, opleiding of waakzaamheid toevertrouwde minderjarige of zijn minderjarige bediende of ondergeschikte. ;

Z. artikel 2.20.7 komt te luiden als volgt:

Artikel 2.20.7

1. De in de artikelen 2.20.1 tot en met 2.20.6 genoemde gevangenisstraffen worden met een derde verhoogd:

- a. ten aanzien van hem die het misdrijf begaat tegen zijn moeder, zijn vader, zijn echtgenoot, zijn levensgezel, zijn kind, een kind over wie hij het gezag uitoefent, of

een kind dat hij verzorgt of opvoedt als behorend tot zijn gezin;

- b. ten aanzien van hem die het misdrijf begaat tegen een persoon die aan zijn zorg, opleiding of waakzaamheid is toevertrouwd;
- c. indien het misdrijf wordt gepleegd tegen een ambtenaar gedurende of ter zake van de rechtmatige uitoefening van zijn bediening;
- d. indien het misdrijf wordt gepleegd door toediening van voor het leven of de gezondheid schadelijke stoffen.

2. Indien op het misdrijf een tijdelijke gevangenisstraf van ten hoogste twintig jaren of meer is gesteld, wordt levenslange gevangenisstraf of tijdelijke van ten hoogste dertig jaren opgelegd. ;

AA. artikel 2.24.2a komt te luiden:

Artikel 2.24.2a

Indien een van de in de artikelen 2.24.1 en 2.24.2 omschreven feiten wordt gepleegd met het oogmerk om een terroristisch misdrijf voor te bereiden of gemakkelijker te maken, wordt de op het feit gestelde gevangenisstraf met een derde verhoogd en wordt de op het feit gestelde geldboete verhoogd naar de naast hogere categorie. ;

BB. artikel 2.28.21 komt te luiden als volgt:

Artikel 2.28.21

De ambtenaar die opzettelijk in strijd met zijn bevoegdheid gebruik maakt van enige opsporings- of toezichtbevoegdheid als bedoeld in het Wetboek van Strafvordering van Aruba of in enige andere landsverordening, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie. ;

CC. artikel 3.2.5 verval;

- DD. in artikel 3.6.2 wordt het woord “gevangenisstraf” vervangen door: hechtenis;
- EE. in artikel 1.11.1a, tweede lid, wordt na het woord “raadsman” ingevoegd de woorden: of advocaat;
- FF. in artikel 1.3.30, eerste lid, aanhef, worden de woorden “van het Burgerlijk Wetboek van Aruba” vervangen door de woorden: van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek van Aruba.

TOELICHTING

Deze nota heb ik ter advisering aan de Raad van Advies voorgelegd en in zijn advies van 8 februari 2012, kenmerk 211-11, stelt de Raad zich te kunnen verenigen met de inhoud en de doelstelling van het ontwerp. Wel heeft de Raad een zevental opmerkingen gemaakt. In deze toelichting zal ik hierna onder het kopje “Algemeen” ingaan op deze opmerkingen.

Algemeen

Onder punt 1 merkt de Raad ten aanzien van voorgesteld artikel 1.2.11a op dat dit artikel geen termijn bevat voor het instellen van beroep door het openbaar ministerie noch voor de veroordeelde en beveelt aan een derde lid aan dit artikel te voegen, waarin in een termijn wordt voorzien.

Dienaangaande zij vermeldt dat het niet de bedoeling is om een termijn op te nemen. Het artikel gaat over de mogelijkheid voor de rechter om te bepalen, dat aan een voorwaardelijke straf verbonden voorwaarden onmiddellijk uitvoerbaar zijn. Als de eerste rechter dit bepaald heeft, kan het zijn dat de veroordeelde (of het openbaar ministerie) zich daartegen wil verzetten. Het enkel in beroep gaan tegen het vonnis daartoe onvoldoende: hij kan krachtens dit artikel bovendien aan de rechter in hoger beroep verzoeken de onmiddellijke uitvoerbaarheid op te heffen. Die rechter kan dat – bijvoorbeeld bij de bestudering van de

stukken voor de behandeling – echter ook ambtshalve bevelen. De veroordeelde en de officier van justitie zijn ook in gelegenheid de opheffing in een later stadium te verzoeken, bijvoorbeeld als de behandeling in hoger beroep langer op zich laat wachten dan (in elk geval voor hen) wenselijk is. Gelet op het voorgaande is het noemen van een termijn daarbij onwenselijk. Overigens wordt ook in de overeenkomstige Nederlandse wetgeving om deze redenen geen termijn genoemd.

Onder punt 2 merkt de Raad op dat de in voorgesteld artikel 1.2.12a opgenomen termijn van drie dagen voor de voorgeleiding van de veroordeelde voor het niet-naleven van een voorwaarde, conform de procedure, vastgelegd in artikel 89 van het Wetboek van Strafvordering, niet noodzakelijk is en dat de voorgeleiding van de veroordeelde terstond of onverwijld kan geschieden. De Raad stelt verder dat bij de aanhouding het immers bijna met zekerheid vast te stellen is dat de veroordeelde enige gestelde voorwaarde niet heeft nageleefd. De Raad geeft derhalve in overweging het derde lid van het onderhavige artikel en de toelichting daarop dienovereenkomstig te wijzigen.

Hierop zij medegedeeld dat de stelling van de Raad, dat het in de bedoelde gevallen bijna met zekerheid vast te stellen zou zijn dat een verdachte een (of meer) voorwaarde(n) daadwerkelijk heeft overtreden niet juist is. Een voorbeeld hiervan is een eventueel contactverbod of een beweerdelijk begaan nieuw strafbaar feit. Ook vereist het habeas corpus-beginsel dat een van zijn vrijheid beroofde persoon ‘promptly’ (artikel 5, derde lid, van het EVRM) voor een rechter wordt geleid. Ik acht dit uitgangspunt ook in het geval, bedoeld in artikel 1.2.12a, leidinggevend.

Naar aanleiding van het gestelde onder punt 3 is de toelichting bij de onderdelen K en L aangevuld.

Onder punt 4 merkt de Raad ten aanzien van de uitbreiding van de ‘noodweer’-bepaling op dat deze een doorbreking is van het verbod op eigenrichting. De Raad heeft hierbij een aantal bedenkingen, daar hij misbruik en excessen in eigenrichting door de burgers denkbeeldig acht

en noemt als voorbeeld het zich bewapenen en het plegen van buitensporig geweld. Voorts acht de Raad dat de situaties van zelfverdediging met de bestaande instrumenten die het geldend strafrecht en strafvordering bieden, opgelost kunnen worden. De Raad noemt daarbij de toepassing van het opportuniteitsbeginsel door het openbaar ministerie bij het al dan niet vervolgen, de toetsing door de rechter bij de aanhouding dan wel ter terechtzitting en ook de aansluiting bij artikel 73 van het Wetboek van Strafvordering en de Raad vraagt zich dus af, of de voornoemde mogelijkheden onderzocht zijn. De Raad acht het ten slotte noodzakelijk, indien voor de inwerkingtreding van deze bepaling wordt gekozen, om voorlichting te geven aan de burgers ter zake van de strekking en de beperkingen die de eisen van proportionaliteit en subsidiariteit met zich meebrengen.

Dezerzijds zij allereerst opgemerkt dat er geen sprake is van een doorbreking van het verbod op eigenrichting. Zoals in de toelichting op dit artikel is uiteengezet, is er slechts sprake van het (ver)leggen van de bewijslast bij het openbaar ministerie om expliciet door bewijsmiddelen aan te geven, dat er – in de in de wet bedoelde gevallen - *geen* sprake was van een noodweersituatie. De wetgeving en jurisprudentie omtrent de noodweer blijft echter onverkort van kracht. Ter voorkoming van misverstanden hierover, acht ik de aanbeveling van de Raad om goede voorlichting te geven aan de samenleving zeker geboden.

Onder punt 5 wijst de Raad ten aanzien van het jeugdstrafrecht erop dat fundamentele waarborgen, zoals de toevoeging van raadslieden aan jeugdige verdachten en de behandeling van zaken tegen jeugdige verdachten door een kinderrechter niet door het onderhavig ontwerp worden geregeld.

In dit kader zij allereerst vermeld dat deze onderwerpen thuis horen in het Wetboek van Strafvordering en niet in het onderhavig ontwerp. Het Wetboek van Strafvordering wordt momenteel onderworpen aan een evaluatie en waar noodzakelijk dan wel wenselijk geacht, zullen voorstellen worden gedaan ter herziening daarvan. De verwachting is dat de Commissie herziening Wetboek van Strafrecht en evaluatie

Wetboek van Strafvordering aan het eind van dit jaar haar werk zal voltooien. Voor de duidelijkheid wil ik erop wijzen dat de jeugdige verdachten thans al van overheidswege een raadsman toegevoegd krijgen (zie in dit kader artikel 481 van het Wetboek van Strafvordering van Aruba). Tot slot zal ingevolge de uitspraak van het Europees Hof in de zaak Salduz tegen Turkije (EHRM 27 november 2008, nr. 336391/02) en de daaropvolgende rechtspraak worden gezien in hoeverre deze bepaling uitgebreid dient te worden.

De aanbeveling van de Raad onder punt 6 om in de toelichting een onderdeel CC op te nemen, bevattende een verwijzing naar de toelichting op artikel 2.5.13a (onderdeel W) wordt gaarne overgenomen.

Tot slot vraagt de Raad onder punt 7, of rekening is gehouden met de uitvoerbaarheid van de voorgestelde wijzigingen en noemt als voorbeeld de Stichting Reclassering en de zorginstellingen, die in het kader van de uitvoering van de in het onderhavige ontwerp in te voeren maatregelen aanwezig moeten zijn en over deskundig personeel dienen te beschikken. De Raad geeft in overweging de toelichting op het ontwerp met concrete gegevens terzake uit te breiden. Ik ben me ervan bewust dat de uitvoerbaarheid van sommige onderdelen van dit ontwerp uitdagingen met zich mee brengt. Deze onderdelen zijn echter onlosmakelijk verweven met de rest van het nieuwe wetboek. Ook zal de uitvoeringswetgeving nader vorm moeten worden gegeven. In dat stadium zal, uitgaande van de vastgestelde wettekst, alle inspanningen dienen te worden geleverd om met behulp van onze Koninkrijkspartners te voldoen aan de internationale eisen, die in een rechtsstaat dienen te gelden.

Onderdeel A

Deze wijziging geeft uitvoering aan artikel 25, tweede lid, van het op 25 oktober 2007 te Lanzarote tot stand gekomen Verdrag van de Raad van Europa inzake de bescherming van kinderen tegen seksuele uitbuiting en seksueel misbruik (Trb. 2008, 58). De wijziging beoogt

voor Aruba de rechtsmacht te vestigen over feiten, begaan in het buitenland tegen Nederlanders en personen die in Aruba hun vaste woon- of verblijfplaats hebben. Seksuele exploitatie en seksueel misbruik van kinderen zijn zeer ernstige misdrijven die onze rechtsorde gemeenlijk diep schokken. Slachtoffers van seksueel misbruik dragen bovendien de tekenen van die traumatische gebeurtenissen veelal de rest van hun leven met zich mee. Seksuele uitbuiting van kinderen gaat daarenboven vaak gepaard met grensoverschrijdende zware en georganiseerde criminaliteit. Over de strafwaardigheid en de noodzaak tot strafbaarstelling en effectieve vervolging ervan bestaat een grote mate van internationale consensus. Er wordt met deze wijziging gekozen voor de maximale beschermingsomvang die het Verdrag biedt. Daarmee geeft Aruba ook internationaal een belangrijk signaal af, namelijk dat het ten volle aan de onderhavige verdragsverplichtingen wenst te voldoen. De bepaling maakt daarbij geen onderscheid naar zedenmisdrijven die wel en niet onder de omschrijvingen van het Verdrag vallen; alle slachtoffers van zedenmisdrijven die de leeftijd van achttien jaren nog niet hebben bereikt, worden evenzeer beschermd.

Onderdelen B, C en D

De in deze onderdelen voorgestelde aanvulling correspondeert met de Nederlandse wijziging van het Wetboek van Strafrecht in verband met wijzigingen van de regeling van de voorwaardelijke veroordeling en de regeling van de voorwaardelijke invrijheidstelling.¹ Op deze wijziging zal hierna bij onderdeel D nader worden ingegaan. De in onderdeel B aangebrachte aanvulling van artikel 1.2.7 behelst de vastlegging van de feitelijk al bestaande uitbreiding van de taken van de reclassering. Naast het verlenen van hulp en steun aan de veroordeelde, heeft de reclassering ook een rol bij de uitoefening van het toezicht op de naleving van de voorwaarden.

¹ Kamerstuk II, nr. 32 319

De maximale duur van de door de rechter vast te stellen proeftijd is onder de huidige regeling afhankelijk van de voorwaarden die aan de voorwaardelijke veroordeling zijn verbonden. In alle gevallen geldt dat de proeftijd nog kan worden verlengd (artikel 1.2.12, eerste lid). Voorgesteld wordt om niet langer een onderscheid te maken tussen voorwaarden met een maximale proeftijd van twee jaren en voorwaarden met een maximale proeftijd van drie jaren. Aangezien door middel van onderdeel D de lijst met bijzondere voorwaarden aanzienlijk wordt uitgebreid, is geen goed criterium vast te stellen aan de hand waarvan voor de ene voorwaarde een maximale proeftijd van twee jaren en voor de andere voorwaarde een maximale proeftijd van drie jaren zou moeten gelden. Veeleer ligt het voor de hand dat op grond van relevante factoren als de aard van het gepleegde delict, de persoonlijke omstandigheden van de verdachte en het recidiverisico invulling wordt gegeven aan de bijzondere voorwaarden en dat een daarbij passende proeftijd door de rechter wordt vastgesteld, die in het ene geval langer zou kunnen zijn en in het andere geval korter. Dit geeft de rechter de mogelijkheid om een langere proeftijd vast te stellen dan de thans veelal opgelegde twee jaren, maar verplicht hem daar niet toe (onderdeel C).

De in onderdeel D opgenomen wijziging voorziet in de uitbreiding van de lijst van bijzondere voorwaarden. Het gaat daarbij op zich niet om nieuwe voorwaarden. De uitbreiding van de wettelijke verankering van bijzondere voorwaarden dient de rechtszekerheid en draagt daarnaast bij aan de effectiviteit van het reclasseringstoezicht. Het benoemen van een voorwaarde in de wet geeft de reclassering een handvat om over het opleggen van deze voorwaarde te adviseren, de officier van justitie om het opleggen van de voorwaarde te vorderen, de rechter om de voorwaarde op te leggen en vervolgens opnieuw het openbaar ministerie en de reclassering om op de naleving van de voorwaarden toe te zien. Een in het vonnis gespecificeerde voorwaarde geeft zowel de veroordeelde als de reclassering duidelijkheid, welke voorwaarde dient te worden nageleefd. Het belang van een nadere

omschrijving van bijzondere voorwaarden in de wet is recentelijk nogmaals benadrukt in een arrest van de Hoge Raad van 25 november 2008 (LJN: BF0836). Uit dat arrest kan worden afgeleid dat aan een bijzondere voorwaarde die een ingrijpende inbreuk pleegt op een verdragsrechtelijk beschermd recht van bewegingsvrijheid van de veroordeelde, een wettelijke regeling ten grondslag dient te liggen, die voldoet aan de eisen van kenbaarheid en voorzienbaarheid. Met de wettelijke verankering van een aantal gebruikelijke bijzondere voorwaarden als gevolg van dit wetsvoorstel kan aan deze eisen worden voldaan. De in bovengenoemd arrest genoemde 'voorwaarde' is overigens opgenomen als 'ontzetting van een recht' in artikel 1.2.52, eerste lid, onderdeel d.

De onderhavige wijziging voorziet in de uitbreiding van de lijst van bijzondere voorwaarden met de volgende voorwaarden.

1. Herstel van de door het strafbare feit veroorzaakte schade

Deze voorwaarde omvat de verplichting om de door het strafbare feit veroorzaakte schade te herstellen. Zij is complementair aan de voorwaarde om de door het strafbare feit veroorzaakte schade te vergoeden. Het opleggen van deze voorwaarde kan aan de orde zijn in het geval dat de veroordeelde niet in staat is de schade binnen redelijke termijn te vergoeden, maar wel in staat en bereid is de schade te herstellen. De voorwaarde heeft tot doel de voorafgaand aan het strafbare feit bestaande situatie zo veel mogelijk te herstellen.

2. Contactverbod

Hierbij gaat het om een verbod contact te leggen of te laten leggen met bepaalde personen of instellingen. Te denken valt bijvoorbeeld aan een verbod om contact te leggen met een of meerdere slachtoffers van een delict. Een contactverbod omvat alle vormen van contact, niet alleen fysiek contact, maar ook contact door middel van bijvoorbeeld post, telefoon, e-mail of internet.

3. Locatiegebod

Onder een locatiegebod wordt verstaan een verplichting om op een bepaald tijdstip of gedurende een bepaalde periode op een bepaalde locatie aanwezig te zijn. Het locatiegebod is de spiegelzijde van het locatieverbod van artikel 1.2.52, eerste lid, onderdeel e, en vervult dezelfde functie. De bijzondere voorwaarde kan bijvoorbeeld worden opgelegd aan de pleger van uitgaansgeweld. Denkbaar is dat deze de verplichting krijgt opgelegd om 's avonds en 's nachts thuis te zijn. Een dergelijk gebod zal gecontroleerd kunnen worden door middel van elektronisch toezicht (vide hiervoor het derde lid).

4. Meldplicht

Een meldplicht houdt in de verplichting zich op bepaalde momenten te melden bij een bepaalde instantie, bijvoorbeeld de politie of een reclasseringsinstelling. Een meldplicht heeft als belangrijkste functie dat het voorkomt dat de betrokkene zich onttrekt aan de waarneming van de politie en de reclassering. Een meldplicht bij een reclasseringsinstelling kan daarnaast een belangrijke functie hebben in het structureren van het dagelijks leven van een veroordeelde.

5. Drugs- en alcoholverbod

Een drugs- en/of alcoholverbod kan de herhaling van strafbare feiten voorkomen, doordat het leven van de veroordeelde ingrijpend wordt begeleid. Voor het toezicht op de naleving van dit verbod bestaan verschillende mogelijkheden. Het gebruik van soft- en harddrugs kan onderzocht worden door afname van urine. Om adequaat te kunnen controleren op het gebruik van alcohol dient bloed te worden afgenomen. Het urine- en/of bloedonderzoek wordt door een ter zake kundige instantie, zoals een laboratorium, in opdracht van de reclassering verricht.

6. Ambulante behandeling

In de gevallen waarin wordt geconstateerd dat een verdachte gebaat zou zijn bij een behandeling, maar opname in een zorginstelling niet noodzakelijk is, kan de rechter als bijzondere voorwaarde ambulante behandeling opleggen.

7. Het verblijven in een instelling voor begeleid wonen of maatschappelijke opvang

Bij deze voorwaarde gaat het om de verplichting van een veroordeelde om te verblijven in een instelling voor begeleid wonen of maatschappelijk opvang en zich te houden aan het (dag)programma dat deze voorziening in overleg met de reclassering voor hem heeft opgesteld. Een combinatie met andere voorwaarden, zoals ambulante behandeling, alcohol- en drugsverbod, locatieverbod, of deelname aan een gedragsinterventie, is goed denkbaar.

8. Het voldoen aan de verplichting het Land te verlaten en niet in het Land terug te keren

In de lijst van aan de voorwaardelijke veroordeling te verbinden voorwaarden wordt ten slotte nog de bijzondere voorwaarde opgenomen dat de veroordeelde voldoet aan een hem opgelegde verplichting het verblijf in het Land te beëindigen en daartoe het Land te verlaten. Deze verplichting komt inhoudelijk overeen met de in artikel 1.2.24, tweede lid, genoemde verplichting bij voorwaardelijke invrijheidstelling.

9. Andere voorwaarden, het gedrag van de veroordeelde betreffende

De zogenaamde gedragsvoorwaarde blijft gehandhaafd. Het uitbreiden van de lijst met bijzondere voorwaarden heeft weliswaar tot doel dat zo veel mogelijk de bijzondere voorwaarden worden opgelegd, die in deze lijst zijn genoemd, maar niet valt uit te sluiten dat zich gevallen voordoen, waarin de rechter met de in de wet genoemde voorwaarden niet uit de voeten kan. De gedragsvoorwaarde maakt het mogelijk dat de rechter een bijzondere voorwaarde die hij passend en proportioneel acht, maar die niet in de wet is genoemd, kan opleggen. Dit geeft de rechter

de flexibiliteit die nodig is om de voorwaarden goed op de persoon van de veroordeelde af te stemmen, zonder dat een lange lijst van zeer specifieke voorwaarden, die mogelijk slechts sporadisch worden toegepast, in de wet opgenomen hoeft te worden.

Onderdeel E

Deze wijziging voorziet erin dat de rechter kan bepalen dat aan een voorwaardelijke straf verbonden voorwaarden en het op de naleving van die voorwaarden uit te oefenen (reclasserings)toezicht, onmiddellijk uitvoerbaar zijn. Daarmee kan worden voorkomen dat een veroordeelde tot een (deels) voorwaardelijke vrijheidsstraf van wie de voorlopige hechtenis is beëindigd door het instellen van hoger beroep of beroep in cassatie, zich aan het toezicht van justitie onttrekt.

Daarmee wordt afgeweken van het algemene uitgangspunt dat de tenuitvoerlegging pas aanvangt, nadat een uitspraak onherroepelijk is geworden. Dit bevel kan echter slechts worden gegeven, indien er ernstig rekening mee moet worden gehouden dat de veroordeelde wederom een misdrijf zal begaan dat gericht is tegen of gevaar veroorzaakt voor de onaantastbaarheid van het lichaam van een of meer personen. Men kan dan bijvoorbeeld denken aan de stalker voor wie een onvoorwaardelijke straf niet is aangewezen, maar van wie wel moet worden voorkomen dat deze zijn slachtoffer wederom benaderd. Een onmiddellijk uitvoerbaar verbod om contact te zoeken met het slachtoffer kan zulks voorkomen.

Overigens is in het tweede lid van artikel 1.2.11a geen termijn opgenomen voor het openbaar ministerie of de veroordeelde om in beroep te gaan. Dit heeft te maken met de strekking van dit artikel, namelijk dat het betreft de mogelijkheid voor de rechter om te bepalen, dat aan een voorwaardelijke straf verbonden voorwaarden onmiddellijk uitvoerbaar zijn. Als de eerste rechter dit bepaald heeft, kan het zijn dat de veroordeelde (of het openbaar ministerie) zich daartegen wil verzetten. Het enkel in beroep gaan tegen het vonnis is daartoe

onvoldoende: hij kan krachtens dit artikel bovendien aan de rechter in hoger beroep verzoeken de onmiddellijke uitvoerbaarheid op te heffen. Die rechter kan dat – bijvoorbeeld bij de bestudering van de stukken voor de behandeling – echter ook ambtshalve bevelen. De veroordeelde en de officier van justitie zijn ook in gelegenheid de opheffing in een later stadium te verzoeken, bijvoorbeeld als de behandeling in hoger beroep langer op zich laat wachten dan (in elk geval voor hen) wenselijk is.

Onderdeel F

Deze wijziging past in de gedachte dat het nuttig kan zijn de veroordeelde langer onder toezicht van justitie te houden, zoals hierboven tot uitdrukking gekomen in de verlenging van de reguliere proeftijd en de opsomming van de mogelijke bijzondere voorwaarden.

Onderdeel G

Nu dit ontwerp meer belang hecht aan het instituut van de voorwaardelijke veroordeling om daarmee langer toezicht te kunnen houden op het gedrag van de veroordeelde, ligt het voor de hand dat het ontwerp ook voorziet in het kunnen nemen van adequate maatregelen na overtredingen van de voorwaarden. Aan de bestaande mogelijkheid om de tenuitvoerlegging van de voorwaardelijke straf te vorderen wordt een regeling toegevoegd, die het mogelijk maakt voor het openbaar ministerie om de overtreder te doen aanhouden en in afwachting van de behandeling van de vordering in hechtenis te houden. Uiteraard dient de aangehoudenene spoedig voor een rechter te worden geleid voor het doen van de rechtmatigheidstoets, zoals ook in artikel 1.2.23 is opgenomen.

Onderdeel H

De rechter, die de vordering tot tenuitvoerlegging behandelt, kan worden geconfronteerd met het feit, dat de veroordeelde reeds is aangehouden. In het geval de rechter dit wenselijk acht, kan hij die vrijheidsberoving onmiddellijk beëindigen. Uiteraard zal de tijd die de verdachte reeds in gevangenschap heeft doorgebracht als een gevolg van diens aanhouding door het openbaar ministerie, van de uiteindelijk uit te zitten periode worden afgetrokken.

Onderdeel I

De uitbreiding maakt duidelijk dat ook een verzoek gebaseerd op artikel 1.2.11a, tweede lid, in procedure kan worden gebracht krachtens artikel 1.2.14.

Onderdeel J

Voor een bespreking van de hier genoemde voorwaarden kan worden verwezen naar de toelichting op de voorgestelde wijziging van onderdeel D (artikel 1.2.10).

Alleen het deelnemen aan een gedragsinterventie (onderdeel i) vereist nog de volgende toelichting. Het gaat hierbij om de verplichting deel te nemen aan bepaalde cursussen, opleidingen of andere gedragsinterventies, die tot doel hebben tot een gedragsverandering bij de veroordeelde te komen. Voorbeelden van gedragsinterventies zijn: training cognitieve vaardigheden, arbeidsvaardigheidstraining en agressiebeheersingstraining. Deze voorwaarde is niet opgenomen onder artikel 1.2.10, aangezien de rechter in dat kader de mogelijkheid heeft een zogenaamde leerstraf (artikel 1.1.9 j° artikel 1.2.33 e.v.) op te leggen, met hetzelfde resultaat.

Onderdelen K en L

In deze onderdelen worden in de artikelen 1.2.22, 1.2.23 en 1.2.24 telkens een verwijzing naar een verkeerd lid hersteld (in plaats van de verwijzing naar artikel 1.2.19, vijfde en zesde lid, dient de verwijzing te zijn naar artikel 1.2.19, zesde en zevende lid).

Onderdeel M

Voor een toelichting wordt verwezen naar het gestelde bij onderdeel E.

Onderdeel N

Deze uitbreiding correspondeert met het Nederlandse wetsvoorstel, inhoudende Wijziging van het Wetboek van Strafrecht, het Wetboek van Strafvordering en enige andere wetten ter verbetering van de toepassing van de maatregel ter ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel (verruiming mogelijkheden voordeelontneming (verruiming mogelijkheden voordeelontneming)).² Door deze uitbreiding van artikel 1.2.56, eerste lid, onderdeel a, wordt voorzien in een uitbreiding van de bijkomende straf van verbeurdverklaring. Daardoor kunnen ook voorwerpen die niet rechtstreeks afkomstig zijn van het strafbare feit waarvoor een veroordeling is uitgesproken, maar die uit baten daarvan zijn verkregen, worden verbeurdverklaard. Ook voorwerpen die met de opbrengsten van dit strafbare feit zijn aangeschaft, komen aldus voor verbeurdverklaring in aanmerking.

² Tweede Kamerstuk nr. 32194.

Onderdeel O

Ook deze uitbreiding correspondeert met het vorenvermelde Nederlandse wetsvoorstel. De term ‘andere strafbare feiten’ maakt ontneming op grond van artikel 1.3.5, tweede lid, mogelijk ter zake van het strafbare feit waarvoor de betrokkene is veroordeeld, en daarnaast ter zake van andere strafbare feiten waaromtrent voldoende aanwijzingen bestaan dat ze door de veroordeelde zijn begaan. Hierdoor worden de mogelijkheden om ter zake van lichte(re) feiten te ontnemen, vergroot en verduidelijkt.

Met aanpassing van het derde lid van artikel 1.3.5 wordt voorzien in de introductie van een wettelijk bewijsvermoeden. Indien sprake is van een misdrijf waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf van ten hoogste vier of meer jaren is gesteld, of een misdrijf waardoor op geld waardeerbaar voordeel van enig belang kan worden verkregen, en aannemelijk is dat naast het plegen van dat misdrijf ook andere strafbare feiten er op enigerlei wijze toe hebben geleid dat de veroordeelde wederrechtelijk voordeel heeft genoten, kan aan dit bewijsvermoeden toepassing worden gegeven. In die gevallen wordt van de veroordeelde inzicht verlangd in de herkomst van zijn vermogen in een periode van zes jaren, voorafgaand aan het plegen van het misdrijf. Daarbij kunnen gebleken uitgaven (zie derde lid, onderdeel a) een rol spelen of kunnen de voorwerpen die bij de veroordeelde worden aangetroffen, als uitgangspunt worden genomen (onderdeel b). Met het woordgebruik ‘of’ is naar vast gebruik in wetgevingsterminologie en/of bedoeld. Daarmee wordt beoogd een zo volledig mogelijk beeld te krijgen van de vermogenspositie van degene tegen wie de vordering zich richt. Dubbeltellingen dienen daarbij echter te worden voorkomen. De gewijzigde wettekst strekt ertoe om, meer dan voorheen, te komen tot een aanpassing van de reikwijdte van de stelplicht van het openbaar ministerie. Het uitgangspunt was dat het openbaar ministerie de vordering van het te ontnemen voordeel moest onderbouwen met gegevens, waarbij een min of meer direct verband

moet worden aangetoond met een strafbaar feit. Door de werking van het bewijsvermoeden zal nu eerder van de veroordeelde mogen worden verlangd dat hij aannemelijk maakt dat aangetroffen vermogensbestanddelen op een legale wijze zijn verkregen. Ook nu reeds wordt in de rechtspraak uitgegaan van een redelijke en billijke verdeling van de bewijslast. Met het ontwerp worden de bewijsvermoedens die in dit verband worden gehanteerd, van een nadere wettelijke grondslag voorzien. Als uitgangspunt wordt verankerd dat de veroordeelde bij wie vermogensbestanddelen zijn aangetroffen, waaraan geen legale bron van herkomst ten grondslag lijkt te liggen, in de gelegenheid wordt gesteld de legale herkomst daarvan aannemelijk te maken (zie ten 1°).

Het nieuwe vierde lid van artikel 1.3.5 omvat de mogelijkheid om af te wijken van de termijn die genoemd wordt in het gewijzigde derde lid van artikel 1.3.5. Het voorgestelde bewijsvermoeden van het derde lid werkt in beginsel in tijd terug tot zes jaren, te rekenen vanaf het moment waarop volgens de bewezenverklaring in de hoofdzaak het strafbaar feit of de strafbare feiten waarmee de ontnemingsvordering verband houdt, zijn gepleegd. Ingevolge het vierde lid van artikel 1.3.5 kan van deze termijn op vordering van het openbaar ministerie of op het verzoek van degene tegen wie de vordering zich richt, worden afgeweken en een kortere termijn in aanmerking genomen worden. De rechter kan deze periode ook ambtshalve beperken. Het wettelijk bewijsvermoeden kan zo buiten werking worden gesteld voor het geval de toepassing daarvan tot apert onrechtvaardige resultaten zou leiden. Artikel 1.3.5 verzet zich er niet tegen dat voor de berekening, in plaats van de voorgestelde zes jaren, als uitgangspunt wordt genomen de periode waarover de ten laste gelegde en bewezen verklaarde feiten zich hebben uitgestrekt. De beschikbare informatie over de vermogenspositie van de veroordeelde kan ingevolge artikel 1.3.5, vierde lid, mede beslissend zijn voor het bepalen van een periode waarover het wettelijk bewijsvermoeden zich in concreto zal uitstrekken. De werking van het bewijsvermoeden draagt er ook nu aan bij dat er helderheid bestaat over

het thema van het bewijs: er is vermogen aangetroffen dat niet verklaard kan worden uit de legale bronnen van inkomsten (zie ten 2°).

Het doel van het nieuwe zevende lid van artikel 1.3.5 is het vereenvoudigen van de tenuitvoerlegging van de ontnemingsmaatregel. Het gaat om zaken waarin meerdere daders een rol hebben gespeeld en niet of slechts zeer moeilijk kan worden aangetoond, welk deel van het vastgestelde wederrechtelijk verkregen voordeel bij ieder van de daders terecht is gekomen. De voorgestelde wijziging brengt een aanzienlijke bewijsvereenvoudiging teweeg voor het openbaar ministerie en de rechter. Hoofdelijke aansprakelijkheid kan alleen aan de orde komen, indien er sprake is van meerdere daders, die gezamenlijk een of meer aan te duiden strafbare feiten hebben gepleegd. Uit het strafbare feit kan zelf reeds het gezamenlijke plegen voortvloeien, zoals uit deelneming aan een criminele organisatie (artikel 2.5.24) of diefstal in vereniging (artikel 2.22.2). Daarnaast kan het ook gaan om deelnemingsvormen; in het bijzonder valt te denken aan medeplegen. Van belang is telkens dat de daders samen verantwoordelijk kunnen worden gehouden voor het geheel van de misdrijven waarop de ontnemingsvordering is gebaseerd (zie ten 3°).

Onderdeel P

Deze wijziging komt overeen met het Nederlandse wetsvoorstel, inhoudende wijziging van het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering in verband met de maatregel van terbeschikkingstelling met voorwaarden (aanpassing tbs met voorwaarden).³ Doordat voorgesteld wordt om de maximale duur van de terbeschikkingstelling (verder aan te duiden als tbs) met voorwaarden op negen jaar te stellen (zie onderdeel Q, ten 2°), is de tweede volzin van het tweede lid van artikel 1.3.17 overbodig geworden.

³ Tweede Kamerstuk nr. 31823.

Onderdeel Q

Ook de in dit onderdeel aangebrachte wijzigingen stemmen overeen met het in de toelichting op onderdeel P genoemde Nederlandse wetsvoorstel. Doordat voor de tbs met voorwaarden een specifieke regeling is opgenomen in het tweede lid van artikel 1.3.18, is het eerste lid beperkt tot de tbs met bevel tot verpleging van overheidswege (zie ten 1°).

Met de toevoeging onder ten 2° wordt aangesloten bij het Nederlandse voorstel daaromtrent, waarmee uitvoering is gegeven aan een aanbeveling uit het rapport van de Tijdelijke commissie onderzoek tbs in Nederland. Dat voorstel houdt in een verlenging van de maximale duur van vier naar negen jaar van de terbeschikkingstelling met voorwaarden. Deze aanpassing zal leiden tot een effectievere toepassing van dit instrument. De verlenging zal er, in combinatie met de maximale gevangenisstraf van zes jaar (artikel 1.3.13, derde lid), toe kunnen leiden dat eerder gebruik wordt gemaakt van tbs met voorwaarden dan van tbs met dwangverpleging. De ondergetekende heeft vooralsnog besloten om de termijn van negen jaar over te nemen, die gestoeld is op een Nederlands recidiveonderzoek uit 2005 waaruit is gebleken dat de recidive binnen acht à negen jaar beduidend afneemt, ten opzichte van de voorgaande jaren.⁴ Als Aruba voldoende ervaring heeft opgedaan met de maatregel van tbs, zal er te zijner tijd een evaluatie daarvan moeten plaatsvinden. Daardoor zal het mogelijk worden om daarin - indien nodig - de nodige aanpassingen aan te brengen, die aangepast zijn aan de omstandigheden en behoeftes van de Arubaanse samenleving.

Door de verlenging van de maximale duur van de tbs met voorwaarden is het mogelijk om de duur en intensiteit zoveel mogelijk op maat te snijden voor de betrokkene, d.w.z. dat de rechter de duur van de terbeschikkingstelling zoveel mogelijk kan afstemmen op de individuele problematiek van de ter beschikking gestelde. De nieuwe maximale

⁴ WODC-recidivestudies nr.230 'Buiten behandeling'

periode van negen jaar voor de tbs met voorwaarden is een termijn waarvan de maximale duur vermoedelijk slechts voor een kleine groep van ter beschikking gestelden volledig zal worden benut. Gedurende deze periode van negen jaar kan de termijn van de opgelegde tbs steeds met een of twee jaar worden verlengd. Op basis van deze vordering tot verlenging door het openbaar ministerie zal de rechter toetsen of deze verlenging daadwerkelijk nodig is, of dat de tbs kan worden beëindigd. Op deze manier wordt voorkomen dat de tbs langer doorloopt, dan ter bescherming van de samenleving noodzakelijk is.

Onderdeel R

Al enige tijd bestaat in onze samenleving de behoefte aan uitbreiding van de zelfverdediging door burgers, wanneer zij het slachtoffer worden of dreigen te worden van een ernstig strafbaar feit. Met name in situaties waarbij burgers worden geconfronteerd met ongewenste derden in hun meest persoonlijke omgeving, de woning, zou het, meer dan thans het geval is, mogelijk moeten zijn dat burgers zich mogen verdedigen.

Voorheen gold dat aannemelijk moest zijn geworden dat er, voordat de burger vrijuit gaat, sprake is van een noodweersituatie als bedoeld in artikel 43 oud Wetboek van Strafrecht van Aruba en in het onderhavige ontwerp opgenomen in artikel 1.4.1, eerste lid, onderdeel b. In de praktijk van de strafrechtspleging is het niet altijd gemakkelijk om die aannemelijkheid aanwezig te achten, zeker niet nu er vaak geen getuigen zijn van het gebeuren, anders dan de zich verdedigende burger zelf en diens aanrander, die veelal een tegenovergesteld verhaal zal vertellen.

Om die reden heeft de ondergetekende besloten om in artikel 1.4.1 de mogelijkheid op te nemen dat het feitelijk recht op zelfverdediging van burgers, wanneer dezen zich in een persoonlijke ruimte bevinden, wordt verbreed. De uitbreiding betreft de woning zelf, het besloten lokaal en wat betreft het begrip “besloten erf” wordt slechts bedoeld dat deel van het erf in de onmiddellijke nabijheid van de woning. Indien en voor

zover een burger of diens goederen op één van die plaatsen wordt aangerand en hij zich tegen een dergelijke aanranding verdedigt, wordt dat met de voorgestelde bepaling geacht gerechtvaardigd te zijn, behoudens indien het tegendeel blijkt. Door de voorgestane uitbreiding van het begrip noodweer, krijgt daarmee tegelijkertijd ook het begrip noodweerexces een ruimere strekking.

De verruiming vindt plaats door aansluiting te zoeken bij de delictsomschrijving van het misdrijf van artikel 2.5.13 (oude artikel 144 Wetboek van Strafrecht (huisvredebreuk)). In die bepaling is strafbaar gesteld, kort gezegd, het wederrechtelijk binnendringen of vertoeven *“hetzij in een woning, een besloten lokaal of een besloten erf, bij een ander in gebruik”*. Het gaat dus met name om situaties waarin sprake is van het misdrijf van artikel 2.5.13, waarin de burger die daarvan het slachtoffer wordt zich wil (en moet) kunnen verdedigen. Door deze wijziging wordt de strekking van artikel 1.4.1 uitgebreid, door te verwijzen naar artikel 2.5.13, met de daar genoemde plaatsen: de woning, het besloten lokaal en het besloten erf, waarbij onder het besloten erf wordt verstaan het besloten erf van een woning, onder de voorwaarde dat er sprake moet zijn van de onmiddellijke nabijheid van de woning.

Bij lokalen is het niet de bedoeling deze nieuwe bepaling op het erf rond het lokaal van toepassing te laten zijn. Ook een besloten erf, waarop enige bedrijfsactiviteit plaatsvindt, valt niet onder deze uitbreiding. Zoals eerder vermeld, betreft het besloten erf, voor de toepassing van deze bepaling, slechts de onmiddellijke omgeving van de woning. Daar doet zich de inbreuk op de persoonlijke ruimte immers voor. Het is daarbij niet van belang wie de rechthebbende is op de onmiddellijke omgeving van de woning, noch of die omgeving al dan niet is afgerasterd. Wel dient de nabijheid *onmiddellijk* te zijn, waarbij bedoeld wordt op een dusdanige afstand tot de woning dat er gesproken kan worden van een inbreuk op de persoonlijke ruimte van een burger. Het is duidelijk dat daarbij eerder aan enkele meters dan aan ruime afstanden dient te worden gedacht. Die beperking is ingegeven door het

feit dat het begrip ‘besloten erf’ hier te lande nogal eens een (zeer) ruime betekenis heeft, doordat er woningen zijn met zeer grote stukken land (dus erven) eromheen. In geval een persoon enige honderden meters van zijn huis een indringer op zijn erf ontwaart, kan toch moeilijk worden volgehouden dat dan steeds bij voorbaat van een ‘noodweersituatie’ sprake is. Echter de persoon die thuis komt en in zijn woning of vlak bij zijn woning, bijvoorbeeld bij zijn voordeur of morrelend aan een raam of ‘shutters’ van zijn woning, een indringer ontwaart, moet meer mogelijkheden krijgen om voor zijn rechten op te komen.

Voor het aannemen van noodweer als rechtvaardigingsgrond moet er, gelet op artikel 1.4.1, eerste lid, onderdeel b, sprake zijn van ‘noodzakelijke verdediging van eigen of een anders lijf, eerbaarheid of goed tegen ogenblikkelijke, wederrechtelijke aanranding’. Dat verandert niet met de uitbreiding van het nieuwe tweede lid. Dit betekent dat de verdediging, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, geacht wordt noodzakelijk te zijn, indien de aanranding plaatsvindt in of in de onmiddellijke nabijheid van de woning. De noodweer (= het zelfverdedigingsrecht) behoeft dan niet meer aannemelijk te worden, doch wordt voorondersteld te bestaan. Pas indien van het tegendeel blijkt is dit anders. Van het tegendeel zou bijvoorbeeld kunnen blijken indien de aanrander zich reeds zonder buit aan het verwijderen is - hij vlucht het huis uit of het erf af - en er wordt alsnog geweld gebruikt. In een dergelijk geval is immers niet langer sprake van ‘noodzakelijke verdediging’.

Onderdeel S

In dit onderdeel worden in artikel 1.9.3, regelende de verjaring van het recht tot strafvordering, de onderdelen b en c aangepast. In het nieuwe onderdeel b komt het begrip “hechtenis” niet meer voor, daar het recht tot strafvordering voor overtredingen, ingevolge onderdeel a in drie jaren vervalst; bovendien vervalst in het nieuwe onderdeel c het woord ‘tijdelijke’.

Onderdeel T

Om goed tot uitdrukking te brengen dat de bepalingen van het volwassenstrafrecht van toepassing zijn in het jeugdrecht, indien geen afwijkingen worden vermeld, kan (theoretisch wellicht zelfs overbodig) met deze verwijzing worden volstaan bij de mogelijkheid tot het opleggen van (bijzondere) voorwaarden.

Onderdeel U

Ook hier wordt de methode van verwijzing naar het volwassenstrafrecht toegepast.

Onderdeel V

Verwezen kan hier worden naar de toelichting op onderdeel G.

Onderdeel W

Deze wijzigingen corresponderen met de Nederlandse Wet kraken en leegstand (Stb. 2010, 320). Ook hier kan deze versterking van de strafbaarheid goede diensten bewijzen aan het beëindigen van illegale bewoningen. Door de invoering van een nieuwe strafbaarstelling in onderdeel W (artikel 2.5.13a) kan artikel 3.2.5 (onderdeel CC) komen te vervallen.

Onderdelen X en Y

Deze onderdelen strekken tot uitvoering van het in onderdeel A genoemd Verdrag van Lanzarote. In artikel 20, eerste lid, van het Verdrag zijn als afzonderlijke categorieën van gedragingen opgenomen het aanbieden van kinderpornografie en het verwerven van kinderpornografie. Het verdient aanbeveling aan te sluiten bij de

systematiek van dit artikel 20 en daarom is er voor gekozen het aanbieden en het verwerven van kinderpornografie als afzonderlijke gedragingen op te nemen in artikel 2.13.4, eerste lid (zie onderdeel X).

De in onderdeel Y aangebrachte wijzigingen zien op het op een eenduidige wijze uitbreiden van strafverzwarende omstandigheden.

Onderdeel Z

Toegevoegd aan de reeks van strafverzwarende omstandigheden is het geval dat het geweld gericht is tegen een persoon die aan zijn zorg, opleiding of waakzaamheid is toevertrouwd. Men kan daarbij denken aan een inrichting of zelfs aan scholen of andere opleidingsinstituten. De leeftijd van die personen is in beginsel niet relevant: het gaat er om dat de zich in een afhankelijkheidspositie bevindt. Tegen seksuele bejegeningen zijn de betrokken (onder meer) beschermd door artikel 2.13.15.

Onderdeel AA

Abusievelijk stond er '2.2.4.2' in plaats van '2.24.2'; deze verschrijving wordt hierbij hersteld.

Onderdeel BB

In verband met het van kracht worden van de Landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafvordering van Aruba (AB 1996 no. 75) (regeling invoering bijzondere opsporingsmethoden en andere spoedeisende veranderingen) (de zogenoemde BOB), heeft de ondergetekende het wenselijk geacht, aangezien die bevoegdheden zeer diep kunnen ingrijpen in de privacy van personen, een bijdrage te leveren aan het voorkomen van misbruik van deze bevoegdheden door ambtenaren. Daardoor wordt thans de maximumstraf op overtreding van dit artikel verhoogd naar vier jaren.

Onderdeel CC

Voor de toelichting op dit onderdeel kan worden verwezen naar de toelichting op onderdeel W.

Onderdeel DD

In dit onderdeel is abusievelijk het woord “gevangenisstraf” in artikel 3.6.2 opgenomen. Aangezien het om een overtreding gaat, dient dit woord te worden vervangen door “hechtenis”.

Onderdeel EE

In het Wetboek van Strafvordering is de term 'raadsman' gereserveerd voor de advocaat van de verdachte. Het kan in dit artikel echter ook gaan om andere personen, zoals een veroordeelde, die zich kan laten bijstaan door een advocaat zonder dat die als 'raadsman' wordt aangeduid. Deze wijziging strekt ertoe de terminologie in het Wetboek van Strafvordering van Aruba en in dit ontwerp te harmoniseren.

Onderdeel FF

In dit onderdeel wordt voor de duidelijkheid in de aanhef van het eerste lid van artikel 1.3.30 de vermelding van boek 1 van het Burgerlijk Wetboek van Aruba toegevoegd.

De minister van Justitie en Onderwijs,

